

PVN e-mācību 1 modulis

IEVADS Kursa atziņas

Tas ir praktisks atbilstošākās kursa informācijas kopsavilkums.

Šajā e-mācību kursā izmantota atsauce uz ES PVN tiesību aktiem, kas ir spēkā 2020 gada 1. janvārī (attiecas uz ES PVN direktīvu (2006/112/EK), ES PVN atmaksas direktīvu (2008/9/EK) un ES PVN īstenošanas regulu (282/2011)).

Šis modulis ir plašāka PVN kursa sastāvdaļa, ko veido šādas nodaļas:

- **Ievads**
- Teritorija
- Ar nodokli apliekama persona
- Darījumi
- Ar nodokli apliekamu darījumu vieta
- Digitālie pakalpojumi un vienots mini kontaktpunkts (MOSS)
- Iekasēšanas notikums un ar nodokli apliekamā summa
- Likmes
- Atbrīvojumi
- Tiesības uz atskaitījumu
- Atmaksa
- Pienākums

PVN direktīva piedāvā preču un pakalpojumu aprites brīvību starp dalībvalstīm. Tā rada vienotu sistēmu, apvienojot vienā dokumentā lielāko daļu tiesību aktu.

Direktīva dalībvalstīm ir jāpārņem savā tiesību sistēmā, bet regula ir tūlīt piemērojama ar likuma spēku visās dalībvalstīs vienlaikus.

Ir svarīgi lietot pareizu terminoloģiju attiecībā uz pamatjēdzieniem, starp kuriem pastāv saistība. Šī saistība attiecas uz vietu, kurā katru no šiem jēdzieniem var atrast PVN direktīvā, un šīs direktīvas struktūra jāuztver kā kontrolsaraksts.

1. Mācību mērķi

Šī moduļa iziešanas beigās varēsiet (skatīt drukāšanas ekrānu):

- Noteikt **atšķirību** starp **daudzpakāpju nodokļiem** un **pievienotās vērtības nodokli** (PVN) un to ietekmi uz piegādes ķēdi.

- Novērtēt **vienotas sistēmas** nepieciešamību, ja brīvas preču un pakalpojumu plūsmas starp dalībvalstīm gadījumā nodokļi nav jāpiemēro.
- Izprast citu **saistīto tiesību aktu vēsturi** un saistību ar PVN direktīvu.
- Paskaidrot pamatjēdzienus un noteikt, kur tie ir iekļauti PVN direktīvā
- Izmantot pareizo PVN **terminoloģiju**.
- Uzskaitīt darījumus, ko var aplikēt ar PVN, un minēt piemērus.
- Paskaidrot, kā atrast pilnu katra ar PVN apliekamadarījuma definīciju.
- Raksturot tādus jēdzienus kā **teritorija, ar nodokli apliekama persona** un **atlīdzība**.

2. Konteksts

ES PVN — Ievads

Izvēlne Kurša karte Glosārijs Bibliotēka Printeris Palīdzība Ieraksts: 0/0

2. Konteksts

2.10. Tiesību aktu vēsture

Pauls uzdeva man šo uzdevumu, lai paskaidrotu, kā tiesību akti savstarpēji ir saistīti. Lietojiet lupu, lai iegūtu papildu informāciju par katru tiesību aktu.

Velciet un nometiet katru **tiesību akta daļu** pareizajā diagrammas vietā.

IESNIEGT

Šajā sadaļā uzzināsiet par PVN direktīvas vēsturisko attīstību un to, kāpēc vajadzīga **vienota PVN tiesiskā sistēma**, kā arī uzzināsiet par:

- Daudzpakāpju nodokļiem un pievienotās vērtības nodokli (PVN).
- Atšķirību starp direktīvu un regulu un to saistību ar valstu tiesību aktiem.
- Saistīto tiesību aktu attīstību un to mijiedarbību ar PVN direktīvu.

Līdz 1967. gadam eksistēja divu veidu nodokļi: pieaugošais daudzpakāpju nodoklis (**bruto nodoklis**) un pievienotās vērtības nodoklis (**tīrais nodoklis**). Abās sistēmās nodokli aprēķina un iekasē katrā atsevišķā piegādes ķēdes posmā. Piemērojot **bruto principu**, PVN tiek pievienots no darījuma uz darījumu. Tas nozīmē, ka pat gadījumā, ja nodoklis tiek aplikts ar nodokli, rezultātā nodoklis uzkrājas. Jo vairāk darījumā ir posmu, jo lielāka ir nodokļa summa, ko samaksā nodokļu iestādei.

PVN – Ievada modulis: kurša atziņas 2020. gada jūnijs / *atjaunota informācija par AK izstāšanos, 2019. gads

No otras puses, neto princips paredz, ka piegādātājs var atskaitīt PVN, ko ir samaksājis iepriekšējam uzņēmumam piegādes ķēdē. Tāpēc PVN attiecas tikai uz vērtības starpību starp divām piegādēm ķēdes ietvaros.

1967. gadā tika izveidota **vienota PVN sistēma**, lai **samazinātu konkurences izkropļojumu risku** un izvairītos no šķēršļiem, kas saistīti ar brīvu preču un pakalpojumu apriti starp dalībvalstīm.

Gadu gaitā Padome ir pieņēmusi daudzas direktīvas par PVN jautājumiem, kuru mērķis ir novērst atšķirības un attīstīt iekšējo tirgu. Pašreizējā **PVN direktīvā vienā dokumentā** ir apkopota lielākā daļa šo tiesību aktu.

Tomēr eksistē arī **citi tiesību akti, kuri jums būs jāzina un kuros detalizēti aprakstītas konkrētas tēmas**, piemēram, Grozījumi (2008/8/EK), PVN atmaksa ES dalībniekiem (2008/9/EK), Administratīvā sadarbība (904/2010/EK) utt.

3. Tiesiskais pamats

Šajā sadaļā uzzināsiet par **PVN direktīvas struktūru**, par direktīvas **pamatdefinīcijām** un jēdzieniem, par to savstarpējo saistību, kā arī nepieciešamību lietot **pareizu PVN terminoloģiju**.

Analizējot ar PVN saistītu jautājumu, ir jāapskata loģiska jautājumu virkne. Uz šiem jautājumiem palīdz atbildēt PVN direktīvas definīcijas un jēdzieni. To var izmantot kā secīgu kontrolosarakstu, lai aplūkotu šādus jautājumus:

- Mūsu PVN?	Piemērošanas joma / teritoriālā piemērošanas joma (sadaļa I un II)
- Kurš?	Ar nodokli apliekama persona/Par maksājumu atbildīgā persona (sadaļa III)
- Kāda veida?	Darījumi (sadaļa IV)
- Kur?	Ar nodokli apliekamu darījumu vieta (sadaļa V)
- Kad maksāt?	Iekasēšanas notikums (sadaļa VI)
- Par ko?	Ar nodokli apliekamā summa (sadaļa VII)
- Cik daudz?	Likmes (sadaļa VIII)
- Kā ar digitālajiem pakalpojumiem	Digitālie pakalpojumi un MOSS
- Ko nē un kāpēc?	Atbrīvojumi (sadaļa IX)
- Vai ir kādi atskaitījumi?	Tiesības uz atskaitījumu (sadaļa X)
- Īpašas atmaksas procedūras?	PVN atmaksa (Īpašas shēmas, sadaļa XII)
- Kas jāņem vērā?	Saistības (sadaļa XI)

3.2. Definīcijas

Strukturālā svītrogā ir iekļautas arī pamata definīcijas, kas ir svarīgi ir lietot pareizu terminoloģiju!

Piemērošanas joma: Nosaka, ka ar PVN ir jāapliek noteikti darījumi, no kuriem lielāko daļu ir veikusi ar nodokli apliekama persona.
Teritoriālās piemērošanas robežas: Nosaka ģeogrāfiskās robežas, kurās piemēro Eiropas Savienībā noteikto PVN.
Ar nodokli apliekama persona: Ikviena persona, kas veic saimniecisku darbību, regulāri un patstāvīgi piegādājot preces vai sniedzot pakalpojumus.
Par maksājumu atbildīgā persona: Jebkura persona, kurai ir jāaprēķina PVN, veicot ar nodokli apliekamu darījumu.
Darījumi: Tie ir preču piegāde, preču iegāde Kopienas teritorijā, pakalpojumu sniegšana un preču importēšana.
Darījuma vieta: Nosaka, kur noteikts darījums ir jāapliek ar nodokli.
Iekasēšanas notikums: Iestājas, kad preces ir piegādātas vai pakalpojumi sniegti, vai preces ir iegādātas vai importētas, un šajā brīdī ir iekasējams PVN.
Ar nodokli apliekamā summa: Summa, kurai tiek aprēķināts PVN.
Likme: Tā ir noteikta kā procentuāls īpatsvars no summas, kas jāapliek ar nodokli, un to izmanto, lai aprēķinātu maksājamo nodokli.
Atbrīvojumi: Tie nozīmē, ka par darījumu, kam piemērots atbrīvojums, PVN netiek iekasēts.
Atskaitīšana: Tas ir mehānisms, ko lieto, lai ar nodokli apliekamai personai kompensētu PVN, ko tā ir samaksājusi par saviem pirkumiem.
Pienākumi: Prasības, piemēram, identifikācijas, rēķinu izrakstīšanas, grāmatvedības uzskaites, deklarāciju un kopsavilkuma paziņojumu formā, kas ir jāpilda ar nodokli apliekamām personām un dažām neapliekamām personām.

Satura rādītājs

4. Piemērošanas joma

Šajā sadaļā uzzināsi par darījumiem, kas ietverti PVN piemērošanas jomā un iekļauj šādus nosacījumus, kas darījumiem ir jāpiemēro.

Pamatnosacījumi PVN piemērošanai ir darījuma, teritorijas, ar nodokli apliekamas personas un atlīdzības jēdzieni.

Darījumi

PVN direktīvā ir minētas četras darījumu kategorijas, kam var piemērot PVN.

- **Preču piegāde** (tiesību nodošana, lai varētu rīkoties ar materiālo īpašumu kā īpašnieks)
- **Preču iegāde Kopienas teritorijā** (tiesību iegūšana atbrīvoties no tāda kustamā materiālā īpašuma, ko īpašnieks nosūtījis personai, kas iegādājas preces)
- **Pakalpojumu sniegšana** (jebkāds darījums, kas nav preču piegāde)
- **Preču importēšana** (tādu preču ieviešana Savienības teritorijā, kas neatrodas brīvā aprīvē Līguma 24. panta izpratnē)

Teritorija:

Visi četri darījumu veidi ir jāveic ES teritorijā, lai tiem uzliktu PVN. Teritoriālā piemērošanas joma ir ietverta modulī "Teritorija".

Ar nodokli apliekama persona:

Principā, lai preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu varētu aplikt ar nodokli, tā ir jāveic ar nodokli apliekamai personai, kura darbojas šādā statusā.

Ar nodokli apliekama persona ir ikviena persona, kura veic saimniecisku darbību, regulāri un patstāvīgi piegādājot preces un sniedzot pakalpojumus. Ar nodokli apliekamai personai ir jāveic uzņēmējdarbība, nevis jārikojas kā privātpersonai.

Lai preču iegādi Savienības teritorijā varētu aplikēt ar nodokli, tas jāveic ar nodokli aplikamai personai vai ar nodokli neaplikamai juridiskai personai. Preču importam ES tiek piemēroti nodokļi neatkarīgi no tā, kas veic šo importu, tajā skaitā privātpersonas.

Atlīdzība ir preču vai pakalpojumu vērtība naudas izteiksmē, kas samaksāta par īstenoto darījumu. Tā ir maksājums, tomēr ne obligāti naudas izteiksmē. Atlīdzība var būt nauda, bet tā var būt arī nemonetāra, piemēram, cits darījums. Parasti, lai apliktu ar nodokli, par darījumu vienmēr ir jābūt atlīdzībai.

Izņēmumi attiecas, piemēram, uz preču importu.

Praktiskā nozīmē uz visiem tālāk uzskaitītajiem jautājumiem, kas saistīti ar darījumiem, kas ietilpst PVN piemērošanas jomā, atbildei jābūt **JĀ**:

- **Vai šeit ir notikusi preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana, vai preču iegāde Kopienas iekšienē?**
- **Vai darījums ir veikts PVN piemērošanas teritorijā?**
- **Vai persona, kura veic darījumu, ir ar nodokli aplikama persona, vai preču iegādes Kopienas teritorijā gadījumā – ar nodokli neaplikama juridiska persona?**
- **Vai šajā darījumā ir paredzēta atlīdzība?**

Ja kaut viena jautājuma atbilde ir NĒ, tas ir ārpus PVN piemērošanas jomas.

Preču importēšana

Preču importēšana, ko veic jebkura persona, tiek aplikta ar nodokli uz ES teritorijas robežas.

Pieklūt neierobežotajiem e-mācību kursiem iespējams, apmeklējot EUROPA tīmekļa vietni: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Atcerieties – tas ir ātrs un praktisks atbilstošākās kursa informācijas kopsavilkums. Par autentisku uzskatāmi vienīgi Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša publicētie Eiropas Savienības tiesību akti. Komisija neuzņemas nekādu ar apmācību saistītu atbildību vai saistības.